

TREĆI KONGRES SAVEZA DRUŠTAVA ZA PRIMIJENJENU
LINGVISTIKU JUGOSLAVIJE, Sarajevo, 2—4. lipnja 1983.

Sarajevo je početkom lipnja ove godine bilo domaćin trodnevnog III kongresa Saveza društava za primijenjenu lingvistiku Jugoslavije. Primijenjena lingvistika ima značajno mjesto u razvoju jezičnih znanosti u našoj zemlji. Lingvističke discipline koje obuhvaća primijenjena lingvistika kreću od metodologije nastave jezika, materinskog i stranog, kontrastivne analize, analize pogrešaka, pa do upotrebe kompjutera u rješavanju lingvističkih problema, leksikografije, stilistike, kulture govorenja, teorije prevođenja, te dalje do psiholingvistike, sociolingvistike i neurolingvistike. Taj široki spektar djelatnosti na području primijenjene lingvistike podjednako privlači teoretičare i praktičare, ujedinjuje njihove napore i ohrabruje njihova zajednička nastojanja.

U našoj zemlji djelatnost primijenjene lingvistike odvija se u sklopu djelatnosti republičkih društava za primijenjenu lingvistiku koja su sjedinjena u Savezu društava za primijenjenu lingvistiku Jugoslavije. Od svog osnutka (Društvo za primijenjenu lingvistiku Jugoslavije, Novi Sad, 1973, Savez društava za primijenjenu lingvistiku Jugoslavije, Beograd, 1976) Savez je organizirao 3 kongresa: I kongres u Beogradu 1977, II kongres u Zagrebu 1980. a 1983. prisustvovali smo III kongresu u Sarajevu.

Treći kongres Saveza u Sarajevu, s Milojem Đorđevićem kao predsjednikom Organizacionog odbora, privukao je veliku pažnju. Prijavilo se više od 300 sudionika, a od toga više od polovice s referatima. Kongres je radio u plenumu i 5 sekcija. Teme sekcija najbolje ilustriraju područja koja zaočkupljaju članove društva za primijenjenu lingvistiku, a to su standardizacija, učenje jezika, prevođenje, višejezičnost i kontrastivna analiza.

Sedam plenarnih referata, kojima je Kongres počeo, pokrili su okvirno sadržaje navedenih sekcija.

Srdan Janković (Sarajevo) govorio je o nekim aktualnim pitanjima jezične standardizacije, o normi standardnog jezika i njezinoj dinamičnosti, kao i o međusobnom odnosu standardnih jezika u okvirima svjetske porodice standardnih jezika.

Mirjana Vilke (Zagreb) dala je detaljan i suvremen pregled stanja i tendencija u nastavi stranih jezika, kao i osobno viđenje trenutne situacije na tom području. Uz svoje sudove o spomenutim strujama govorila je i o mogućnostima njihove primjene u našoj sredini.

Ljubomir Mihailović (Beograd) raspravljao je o lingvističkom modelu za vrednovanje prijevoda. Razmatrao je teorijske pretpostavke za stvaranje takvog modela, kriterije i načine vrednovanja prijevoda.

Olga Penavin (Novi Sad) ponudila je rad s područja istraživanja o međusobnom utjecaju jezika u interetničkim vezama u višejezičnoj Vojvodini.

Vladimir Sekulić (Titograd) govorio je o trendovima u metodici nastave stranih jezika, o razlikama između učenja i usvajanja jezika, te o potrebi usporednoga svjesnog formalnog i spontanoga neformalnog usvajanja jezika kroz izvanškolske aktivnosti.

Olga Mišeska-Tomić (Skopje) u svom je referatu o »kontrastivnim modelima« obradila razlike između načina kontrastiranja jezičnih kategorija i sistema te opisa nekog jezika pogodnog za kontrastiranje s opisom nekoga drugog jezika. Time je dala novu dimenziju mjestu i ulozi kontrastivne analize.

Ranko Bugarski (Beograd) podnio je referat vezan za problematiku terminologije. Govorio je o nekim nejasnoćama i dvosmislenostima ključnih riječi u primijenjenoj lingvistici, kao i u užem području lingvistike, nastavi i usvajanju jezika, višejezičnosti, standardizaciji, kontrastivnoj analizi, prevođenju, stručnim jezicima i drugo. Prijedlog je referenta da rad na unifikaciji terminologije bude jedan od budućih dugoročnih planova aktivnosti društava za primijenjenu lingvistiku Jugoslavije.

Nakon plenarnih referata Kongres je nastavio raditi po sekcijama u kojima je podneseno 147 referata, nakon kojih se razvila i bogata diskusija. O radu sekcija možemo dati tek vrlo kratak sažetak.

Standardizacija. Podneseno je 23 referata koji su obuhvatili područje standardizacije hrvatskog ili srpskog jezika, odnos dijalekta i standarda, odnos stručnog jezika i standarda, kao i problem područja govornog jezika u odnosu na standard.

Učenje jezika. Po broju referata najbrojnija sekcija, sa 11 plenarnih referata i 51 referatom u dvije podsekcije, učenje jezika privuklo je sudionike Kongresa velikom raznolikošću tema teorijskog i praktičnog karaktera. Referenti su govorili o svojim teorijskim istraživanjima i primjeni rezultata teorijskih istraživanja u nastavi, o utjecaju raznih metodoloških postupaka na nastavu, o analizama nastavnih materijala, problemima nastave stručnih jezika, analizi pogrešaka, promjenama u pristupu usvajanju gramatike, mjestu i ulozi komunikativnog učenja jezika, problemima vokabulara, testiranja, kao i o mnogim drugim problemima vezanim za učenje i usvajanje jezika na svim stupnjevima učenja.

Prevođenje. 15. referata u ovoj sekciji prikazalo je istraživanja na području problematike prevođenja, teorijska i praktična, i to u domeni svakodnevnog govora, stručnog jezika i umjetničkog teksta.

Višejezičnost. U sekciji je podneseno 9 referata koji su pokazali interes članova društava za primijenjenu lingvistiku za pojave koje rezultiraju iz stalne veze dvaju jezika u domaćoj ili stranoj sredini, kako na morfo-sintaktičkom tako i na sociolingvističkom planu.

Kontrastivna analiza. Ova je sekcija po brojnosti referata (38) bila na drugom mjestu, a pokazala je koliko je širok interes za istraživanja, teorijska i praktična na području kontrastivne analize dvaju jezika, materinskog i stranog, na području morfologije, sintakse, semantike, leksike i kulture. Impresionirao je i raznorodan pristup kontrastivnoj analizi pojedinih lingvistič-

kih područja, kao i velik broj vrijednih rezultata ovih istraživanja. Ovi će rezultati sigurno naći direktnu ili indirektnu primjenu u nekom vidu prakse.

Rad kongresa završio je rezimiranjem rada pojedinih sekcija, a doneseni zaključci pokazali su u kojoj mjeri teorijska istraživanja i njihova primjena u praksi zaokupljaju članove društva za primijenjenu lingvistiku. Treba napose napomenuti da je među sudionicima Kongresa bilo i mnogo članova Društva za primijenjenu lingvistiku SR Hrvatske, a 32 člana ovog društva podnijelo je i referate.

No III kongres, kao ni prethodna dva, odnosno kao ni sva ostala sastajanja članova društava za primijenjenu lingvistiku, ne znače samo rad u plenumu i sekcijama. Takvi sastanci najbolja su prilika za susret svih zainteresiranih radnika u području teorije i prakse lingvistike i njoj srodnih znanosti, mjesto gdje se mogu razmijeniti saznanja i mišljenja, dobiti potvrda svojih ideja i poticaj za dalji rad. Treći kongres Saveza društava za primijenjenu lingvistiku Jugoslavije i u tom je pogledu u potpunosti zadovoljio sve sudionike. Završetak kongresa je za većinu sudionika značio i početak pripreme za neki sljedeći skup, savjetovanje, simpozij ili kongres.

Jasna Bilinić-Zubak